

Kulturdepartementet
Postboks 8030 Dep
0030 OSLO

Dato: 17.04.2026

Vår ref: 26/00546-2

Deres ref:

Svar på høring av endringer i helligdagsfredloven - unntak for kino fra forbudet mot offentlige tilstelninger mellom kl 06 og 13 på helligdager

Sammendrag av Den norske kirkes høringssvar

Den norske kirke vil ikke stå i veien for at regelverket kan forenkles i tråd med departementets forslag slik at ordinær kinovirksomhet ikke trenger å søke dispensasjon for forestillinger før kl. 13 på søndager og andre helligdager. Bakgrunnen for endringen, som i hovedsak er administrative kostnader ved gjentatte dispensasjonssøknader og uensartet saksbehandling av nevnte søknader, er tilfredsstillende nok beskrevet i høringsnotatet til at problemforståelsen bak lovendringsforslaget deles.

Lovens formål er å «verne om det gudstjenestelige liv og den alminnelige fred på helligdager og for å gi høytiden ro og verdighet». Til dette er det viktig å påpeke at selv om «det gudstjenestelige liv» ikke er et begrep som de fleste bruker i dagligtale, så er det vår klare oppfatning at det fortsatt er stor forståelse i befolkningen av søndagen og helligdager som felles annerledesdager. Poenget med at enkeltindividet og storsamfunnet trenger hvile, slik en annerledesdag står for, er et sentralt poeng som deles av aktører i mange sektorer.

Søndag og helligdager har, også i et bredt samfunnsperspektiv, en viktig funksjon som felles annerledesdag. Kirken har i tidligere høringer og uttalelser pekt på at mennesket trenger en hviledag, og at «det gode liv fremmes ved at vi holder en dag i uken som en annerledes dag», samt at «vi trenger annerledesdagen, og den må være felles».¹

Oppsummert sier dette høringssvaret at:

1. Den norske kirke er ikke mot at kino kan tillates på søndager og helligdager.
2. Den norske kirke advarer mot smitteeffekt og gradvis utvanning av søndagen/helligdagene som annerledesdag.

Innledning

Den norske kirke er en landsdekkende folkekirke, til stede i lokalsamfunn over hele landet, med omfattende gudstjenesteliv, frivillighet og kulturaktivitet. Årlig arrangeres det over 55 000 gudstjenester som samler over 4 460 000 deltakere. Det har vært en positiv utvikling på disse, og mange andre, tall hvert år siden første normalår etter pandemien. Samtidig er det viktig å påpeke at hverdagskirkens aktiviteter også er i vekst og at en dermed kan

¹ [Kirkerådets uttalelse om søndagsåpne butikker, 30.01.2015](#)

argumentere for at begrepet «det gudstjenestelige liv», som lovteksten anvender, er annerledes forstått nå enn tidligere.

Tallenes tydelige tale er at søndagen er en dag der menigheter samles til gudstjeneste. Det er også en dag der lokalsamfunnets frivillige og kulturelle liv har et særskilt rom, mye grunnet at dette er en felles fridag for store deler av befolkningen.

Lovens formål

Helligdagsfredloven har et todelt formål: å beskytte gudstjenestelivet og å verne om den alminnelige fred på helligdager. Forbudet mot visse arrangementer i tidsrommet 06–13 er med andre ord knyttet til kirketiden og må ses i sammenheng med hensynet til gudstjenesten.

I tråd med den allmenne oppfatning av lovanvendelsen ligger det at loven forstås som samfunnets markering av søndagene og helligdagene som dager med ro, verdighet og et annet tempo enn hverdagen. Det er dette mange nå kaller en annerledesdag. Dette begrepet har bredt om seg i senere år og står godt i dagligtale og forståelse. Begrepet annerledesdag har bred støtte i befolkningen og er ofte meningsbært av blant annet fagbevegelsen og miljøbevegelsen.

Den norske kirkes vurdering av forslaget om unntak for kinoforestillinger

Departementet viser til at kinoer i dag må søke dispensasjon for forestillinger før kl. 13, og at ordningen påfører både kino og politi administrative kostnader. Videre viser kartleggingen at praksis er uensartet: Mange kinoer viser film i dette tidsrommet, noen søker og får dispensasjon, andre får avslag, og en andel viser film uten å søke. Det er altså stor variasjon i forståelsen og opplevelsen av dagens lovtekst. Departementet peker rettmessig på at dispensasjonspraksisen fremstår lite forutsigbar.

Den norske kirke har forståelse for behovet for et mer ryddig og forutsigbart regelverk, og er ikke imot en slik forenkling dersom Stortinget ønsker at kinoforestillinger i dette tidsrommet i praksis skal være tillatt.

Samtidig er det viktig å fastholde at endringsforslaget må sees opp mot lovens formål og den allmenne oppfatningen av hva loven skal ivareta. Departementet legger til grunn at ordinær kinovirksomhet i all hovedsak foregår innendørs, og at den derfor normalt ikke vil forstyrre gudstjenester eller helligdagsfred på en måte som loven tar sikte på å forhindre. Den norske kirke har forståelse for denne vurderingen.

Søndagen som annerledesdag og risikoen for smitteeffekt

Den norske kirke har over tid understreket at søndagen som felles annerledesdag har betydning langt utover det rent kirkelige, nemlig behovet for hvile som ligger individuelt hos oss som mennesker og som samfunn.²

I tidligere høringsprosesser har kirken advart mot at en kan «miste søndagen som en annerledes og vernet dag» og at rytmen med helg til fritid, rekreasjon og fornyelse trues når stadig mer flyttes inn i søndagen.³ Kirkemøtet har på samme måte pekt på at søndagens særpreg er avhengig av at den vernes som en felles hviledag, og at en slik felles dag gir uken rytme som fremmer fellesskap og folkehelse.⁴ Verdien av at størsteparten av samfunnet har sine fridager samtidig er stor, både for å bygge fellesskap og for å gi mennesker tid til egenutvikling.

Departementet redegjør for at det er vurdert risiko for smitteeffekt, både innenfor § 4 og i forhold til press fra andre aktører og reguleringen av handel i § 5. Departementet

² [Kirkerådets uttalelse om søndagsåpne butikker, 30.01.2015](#)

³ [Bispemøtets uttalelse om søndagsåpne butikker, 17.10.2013](#)

⁴ [Kirkemøtets uttalelse om søndagsåpne butikker, 14.04.2015](#)

argumenterer for at kino kan unntas uten at det nødvendigvis gir smitteeffekt, blant annet fordi kinoforestillinger normalt er innendørs og har større likhet med kunstutstillinger som allerede er unntatt.

Den norske kirke vil likevel advare mot en utvikling der søndagens og helligdagens særpreg svekkes gjennom en serie avgrensede unntak som hver for seg kan fremstå «små», men som samlet bidrar til en utvanning av annerledesdagen. Risikoen ligger ikke bare i selve kinounntaket, men i signaleffekten av at når ett unntak etableres, vil andre aktører kunne vise til likebehandling og etterspørre tilsvarende endringer. At departementet selv har funnet det nødvendig å utrede press/smitteeffekt, viser at dette er en reell problemstilling. Det må ikke tas for lett på.

Den norske kirke vil derfor understreke: Dersom Stortinget åpner for kinoforestillinger i kirketiden, bør dette ikke forstås som en generell liberaliseringslinje for søndager og helligdager, men som et særskilt avgrenset grep nettopp for å sikre søndager og helligdager som annerledesdager hvor befolkningen kan finne hvile i blant annet religions- og kulturutøvelse.

I tillegg forventes det at unntaket kun er forbeholdt kinoer med korrekt kommunal konsesjon slik at det ikke gradvis utvides til kino-lignende arrangementer uten tilsvarende rammer, hvor aktører kan bruke dette for å oppnå annen søndagsåpen aktivitet som det i dag ikke er åpnet for.

Den norske kirkes anbefalinger dersom forslaget vedtas

Regjeringen bør sende ut et tydelig normativt signal om at søndagen skal fortsatt være reelt annerledes. Unntaket bør ledsages av en tydelig begrunnelse som fastholder lovens formål om ro, slik at søndagens særpreg som annerledesdag ikke svekkes som samfunnsnorm.

I tillegg ber Den norske kirke departementet vurdere en evaluering av dette unntaket etter noen år med særlig blick for om det har fungert etter hensikt og at det samtidig ikke har ført til en videre uthuling av søndagen som annerledesdag. En slik evaluering vil styrke kunnskapsgrunnlaget og bidra til å unngå «bit-for-bit»-utvanning av søndagen som annerledesdag.

Avslutning

Den norske kirke er ikke mot at kino tillates på søndager og helligdager, og har forståelse for ønsket om forenkling og mer forutsigbar regulering. Samtidig er det i samfunnets interesse å bevare søndagen og helligdagene som annerledesdager med rom for hvile, fellesskap og et annet tempo.

Den norske kirke ber derfor departementet sikre at et eventuelt kinounntak avgrenses tydelig, og at det kommuniseres klart at søndagen også i fremtiden skal være en annerledesdag, til gode for enkeltmennesker og storsamfunnet.

Med vennlig hilsen

Emil Tan Engeset
kommunikasjonsdirektør

Audun Westad
rådgiver myndighetskontakt

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Mottakere:
Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep 0030 OSLO